

«Т. Есетов атындағы №264 мектеп-лицей» ЖМҰ директоры:

Бекітемін
Б.К. Гүмүрзаев

2024ж

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушыларға жеке және топтық сабақтарға арналған түзете - дамыту бағдарламасы

Педагог-логопед: Аймақова Г.Д

2024-2025 оқу жылы

**Ызың және ысқырық дыбыстарды (С,Ш,З,Ж) түзетуге арналған топтық сабақтардың
бағдарламасы**

Педагог-логопед: Аймақова Г

2024-2025 оқу жылы

№	Жұмыстың бағыты. Мақсат және күтілетін нәтиже	Жетістіктерін белгілеу + немесе –	Ескерту
1	I. Сөйлеудің фонетикалық-фонематикалық құрамы 1. [С], [Ш], [З], [Ж] дыбысын қою және дыбыстарды автоматтандыру. [С],[Ш],[З],[Ж] дыбысын буындарда, сөздерде, сөйлемдерде, байланыстырып сөйлеу тілінде машықтандыру. С-Ш, З-Ж дыбыстарын ажырату. 2. Дыбыс пен әріпті ажырату; - Дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату (дыбыс сызбасы); - Дыбыстық-әріптік талдау мен жинақтау дағдыларын дамыту; 3. Дыбыстық-буындық талдауын дамыту. - сөздегі бірінші және соңғы буынды, дыбысты ерекшелеу; - сөздегі дыбыс, буындардың реттілігін анықтау (дыбыс, буын сызбасы); - фонематикалық қабылдауын дамыту; - буын, сөзді буынға бөлу; дауысты дыбыстардан буын құрау дағдыларын қалыптастыру;		
2	II. Лексиканы дамыту (өзінің сөйлеуі және түсіну). 1. Оқулықтағы жаңа сөздермен жұмыс: Менің отбасым (ата, әже, ана, әке, іні, қарындас, аға, әпке, отбасылық мерекелер), менің мектебім (кітапхана, асхана, сынып, спортзал), менің мекенжайым (қала, ауыл, көше), Қазақстан қалалары, жемістер (алма, алмұрт, қара өрік, жүзім, өрік, көкөністер (қызанақ, қияр, картоп, сәбіз, бұрыш, асқабақ, орамжапырақ), менің достарым, жыл мезгілдері, апта күндері, күн тәртібі, үй жануарлары, жабайы жануарлар, санамақтар мен жаңылтпаштар, ҚР мемлекеттік рәміздері. 2. Мағынасы қарама-қарсы сөздер: ауыр-жеңіл, ұзын-қысқа, алыс-жақын, қымбат-арзан, қалың-жұқа, үлкен-кіші, биік-аласа, артық-кем.		

III. Грамматикалық құрылымын қалыптастыру
(сөзін сөйлеуі және түсіну).

- Сөйлем мен сөз.
- Сөйлем. Сурет бойынша сөйлем құрастыру;
- Берілген сөздерден сөйлемдер құрастыру;
- Сөйлемдегі сөздердің санын анықтау, сөйлемдердің графикалық модельдерін құру;
- Қарапайым сұрақтарға жауап беру, сюжетті суретке қарап мәтін құрастыру;
- Сюжетті суреттер бойынша әңгіме құрау;

**Ызың және ысқырық дыбыстарды (С,Ш,З,Ж) түзетуге арналған топтық сабақтардың
бағдарламасы**

Педагог-логопед: Аймақова Г

2024-2025 оқу жылы

Түсінік хат

Қазақстан Республикасы Оқу - ағарту министрлігінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі № 399 бұйрығының бастауыш білім беру деңгейінің үлгілік оқу бағдарламалары мен оқулықтарының мазмұнындағы ортақ тақырыптары және дыбыс айту бұзылыстарын түзету кезеңдерін (Қ.Қ.Өмірбекова, Г.Б.Ибатова) негізге ала отырып құрастырылды.

Дыбыстарды түзету жұмысы кезең-кезеңімен жүргізіледі және оны 3 негізгі кезеңге бөліп қарастырамыз: дайындық кезеңі, дыбысты қою кезеңі, дыбысты дұрыс айтуға машықтандыру кезеңі және ұқсас дыбыстардан ажырату кезеңі. Әр кезеңнің өзінің мақсаты мен міндеттері бар. «С,Ш,З,Ж» дыбыстарын түзетуге арналған күнтізбелік-тақырыптық жоспар аталған 4 кезеңнің мақсат-міндеттерін негізге ала отырып құрастырылған.

Дайындық кезеңінің негізгі мақсаты – дыбысты дұрыс қабылдап, қайталауға қажетті сөйлеу-есту және сөйлеу-кимыл анализаторларын дайындау. Бұл кезеңде дыбыстың артикуляциялық қалпын, бағытталған ауа ағынын және фонематикалық есту қабілетін дамыту, тірек дыбыстар бойынша жұмыстар жүргізіледі.

Дыбысты қою кезеңінің мақсаты – жеке дыбысты дұрыс, анық айтуға үйрету. Аталған кезеңде жаттықтырылған артикуляциялық аппарат мүшелерінің қозғалыстары мен қалпын біріктіру, дыбыстың артикуляциялық базасын жасау, ауа ағыны мен дауысын қосу, жеке дыбысты дұрыс айтуға дағдыландыру жұмыстары жүргізіледі.

Дыбысты машықтандыру кезеңінің негізгі мақсаты – дыбысты фразалық сөйлеуінде дұрыс айтқызуға қол жеткізу. Жұмыстың мазмұны – қойылған дыбыстың жеке айтылуын, кезектілікпен буындарда (ашық, жабық, тұйық), сөздерде сөздің басында, ортасында, аяғында), сөз тіркестерінде, сөйлемдерде (жай және құрмалас сөйлемдерде, жаңылтпаштар мен жұмбақтарда), байланыстып сөйлеу тілінде және өзіндік сөйлеуіне енгізу.

Дыбысты ажырату кезеңінің мақсаты – шатастырып немесе алмастырылып айтылатын дыбыстарды ажыратуға үйрету, өзіндік сөйлеу тілінде оларды дұрыс қолдануға дағдыландыру. Жұмыстың мазмұны шатастыратын немесе алмастыратын дыбыстарды артикуляциялық және акустикалық белгілері бойынша ретімен ажырату, алдымен жеке дыбыстарда, буындарда, сөздерде, сөйлемдерде, жұмбақ-жаңылтпаштарда, өзіндік сөйлеу тілінде ажырату. Дыбыстарды ажырату бойынша жүргізілетін жұмыс келесі бағыттарды іске асырылады: естіп ажыратуын дамыту, дыбысты айтып ажыратуын бекіту, фонематикалық талдау мен жинақтау дағдыларын дамыту.

III. Грамматикалық құрылымын қалыптастыру
(сөздің сөйлеуі және түсіну).

- Сөйлем мен сөз.
- Сөйлем. Сурет бойынша сөйлем құрастыру;
- Берілген сөздерден сөйлемдер құрастыру;
- Сөйлемдегі сөздердің санын анықтау, сөйлемдердің графикалық модельдерін құру;
- Қарапайым сұрақтарға жауап беру, сюжетті суретке қарап мәтін құрастыру;
- Сюжетті суреттер бойынша әңгіме құрау;

Сонорлы дыбыстарды (Л,Р) түзетуге арналған жеке сабақтардың бағдарламасы

Педагог –логопед: Аймақова

2024-2025 оқу жылы

№	Жұмыстың бағыты. Мақсат және күтілетін нәтиже	Жетістіктерін белгілеу + немесе –	Ескерту
1	I. Сөйлеудің фонетикалық-фонематикалық құрамы 1. [Л], [Р] дыбысын кою және дыбыстарды автоматтандыру. [Л], [Р] дыбысын буындарда, сөздерде, сөйлемдерде, байланыстырып сөйлеу тілінде машықтандыру. Л-Р дыбыстарын ажырату. 2. Дыбыс пен әріпті ажырату; - Дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату (дыбыс сызбасы); - Дыбыстық-әріптік талдау мен жинақтау дағдыларын дамыту; 3. Дыбыстық-буындық талдауын дамыту. - сөздегі бірінші және соңғы буынды, дыбысты ерекшелеу; - сөздегі дыбыс, буындардың реттілігін анықтау (дыбыс, буын сызбасы); - фонематикалық қабылдауын дамыту; - буын, сөзді буынға бөлу; дауысты дыбыстардан буын құрау дағдыларын қалыптастыру;		
2	II. Лексиканы дамыту (өзінің сөйлеуі және түсіну). 1. Оқулықтағы жаңа сөздермен жұмыс: Менің отбасым (ата, әже, ана, әке, іні, қарындас, аға, әпке, отбасылық мерекелер), менің мектебім (кітапхана, асхана, сынып, спортзал), менің мекенжайым (қала, ауыл, көше), Қазақстан қалалары, жемістер (алма, алмұрт, қара өрік, жүзім, өрік, көкөністер (қызанақ, қияр, картоп, сәбіз, бұрыш, аскабак, орамжапырақ), менің достарым, жыл мезгілдері, апта күндері, күн тәртібі, үй жануарлары, жабайы жануарлар, санамақтар мен жаңылтпаштар, ҚР мемлекеттік рәміздері. 2. Мағынасы карама-қарсы сөздер: ауыр-жеңіл, ұзын-қысқа, алыс-жақын, қымбат-арзан, қалың-жұқа, үлкен-кіші, биік-аласа, артық-кем.		

III. Грамматикалық құрылымнан қалыптастыру

(сөздің сөйлеуді және түсіну).

- Сөйлем мен сөз;
- Сөйлем. Сурет бойынша сөйлем құрастыру;
- Берілген сөздерден сөйлемдер құрастыру;
- Сөйлемдегі сөздердің саппан ашақтау, сөйлемдердің графикалық модельдерін құру;
- Қарапайым сұрақтарға жауап беру, сюжетті суретке қарап мәтін құрастыру;
- Сюжетті суреттер бойынша әңгіме құрау;

Сонорлы дыбыстарды (Л,Р) түзетуге арналған топтық сабақтардың бағдарламасы

Педагог –логопед: Аймақова

2024-2025 оқу жылы

Түсінік хат

Қазақстан Республикасы Оқу - ағарту министрлігінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі № 399 бұйрығының бастауыш білім беру деңгейінің үлгілік оқу бағдарламалары мен оқулықтарының мазмұнындағы ортақ тақырыптары және дыбыс айту бұзылыстарын түзету кезеңдерін (Қ.Қ.Омірбекова, Г.Б.Ибатова) негізге ала отырып құрастырылды.

Дыбыстарды түзету жұмысы кезең-кезеңімен жүргізіледі және оны 3 негізгі кезеңге бөліп қарастырамыз: дайындық кезеңі, дыбысты қою кезеңі, дыбысты дұрыс айтуға машықтандыру кезеңі және ұқсас дыбыстардан ажырату кезеңі. Әр кезеңнің өзінің мақсаты мен міндеттері бар. «ЛР» дыбыстарды түзетуге арналған күнтізбелік-тақырыптық жоспар аталған 4 кезеңнің мақсат-міндеттерін негізге ала отырып құрастырылған.

Дайындық кезеңінің негізгі мақсаты – дыбысты дұрыс қабылдап, қайталауға қажетті сөйлеу-есту және сөйлеу-кимыл анализаторларын дайындау. Бұл кезеңде дыбыстың артикуляциялық қалпын, бағытталған ауа ағынын және фонематикалық есту қабілетін дамыту, тірек дыбыстар бойынша жұмыстар жүргізіледі.

Дыбысты қою кезеңінің мақсаты – жеке дыбысты дұрыс, анық айтуға үйрету. Аталған кезеңде жаттықтырылған артикуляциялық аппарат мүшелерінің қозғалыстары мен қалпын біріктіру, дыбыстың артикуляциялық базасын жасау, ауа ағыны мен дауысын қосу, жеке дыбысты дұрыс айтуға дағдыландыру жұмыстары жүргізіледі.

Дыбысты машықтандыру кезеңінің негізгі мақсаты – дыбысты фразалық сөйлеуінде дұрыс айтқызуға қол жеткізу. Жұмыстың мазмұны – қойылған дыбыстың жеке айтылуын, кезектілікпен буындарда (ашық, жабық, тұйық), сөздерде (сөздің басында, ортасында, аяғында), сөз тіркестерінде, сөйлемдерде (жай және құрмалас сөйлемдерде, жаңылтпаштар мен жұмбақтарда), байланыстып сөйлеу тілінде және өзіндік сөйлеуіне енгізу.

Дыбысты ажырату кезеңінің мақсаты – шатастырып немесе алмастырылып айтылатын дыбыстарды ажыратуға үйрету, өзіндік сөйлеу тілінде оларды дұрыс қолдануға дағдыландыру. Жұмыстың мазмұны шатастыратын немесе алмастыратын дыбыстарды артикуляциялық және акустикалық белгілері бойынша ретімен ажырату, алдымен жеке дыбыстарда, буындарда, сөздерде, сөйлемдерде, жұмбақ-жаңылтпаштарда, өзіндік сөйлеу тілінде ажырату. Дыбыстарды ажырату бойынша жүргізілетін жұмыс келесі бағыттарды іске асырылады: естіп ажыратуын дамыту, дыбысты айтып ажыратуын бекіту, фонематикалық талдау мен жинақтау дағдыларын дамыту.

№	Жұмыстың бағыты. Мақсат және күтілетін нәтиже	Жетістіктерін белгілеу + немесе --	Ескерту
1	I. Сөйлеудің фонетикалық-фонематикалық құрамы 1. [Л], [Р] дыбысын қою және дыбыстарды автоматтандыру. [Л], [Р] дыбысын буындарда, сөздерде, сөйлемдерде, байланыстырып сөйлеу тілінде машықтандыру. Л-Р дыбыстарын ажырату. 2. Дыбыс пен әріпті ажырату; - Дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату (дыбыс сызбасы); - Дыбыстық-әріптік талдау мен жинақтау дағдыларын дамыту; 3. Дыбыстық-буындық талдауын дамыту. - сөздегі бірінші және соңғы буынды, дыбысты ерекшелеу; - сөздегі дыбыс, буындардың реттілігін анықтау (дыбыс, буын сызбасы); - фонематикалық қабылдауын дамыту; - буын, сөзді буынға бөлу; дауысты дыбыстардан буын құрау дағдыларын қалыптастыру;		
2	II. Лексиканы дамыту (өзінің сөйлеуі және түсіну). 1. Оқулықтағы жаңа сөздермен жұмыс: Менің отбасым (ата, әже, ана, әке, іні, қарындас, аға, әпке, отбасылық мерекелер), менің мектебім (кітапхана, асхана, сынып, спортзал), менің мекенжайым (қала, ауыл, көше), Қазақстан қалалары, жемістер (алма, алмұрт, қара өрік, жүзім, өрік, көкөністер (қызанақ, қияр, картоп, сәбіз, бұрыш, асқабақ, орамжапырақ), менің достарым, жыл мезгілдері, апта күндері, күн тәртібі, үй жануарлары, жабайы жануарлар, санамақтар мен жаңылтпаштар, ҚР мемлекеттік рәміздері. 2. Мағынасы қарама-қарсы сөздер: ауыр-жеңіл, ұзын-қысқа, алыс-жақын, қымбат-арзан, қалың-жұқа, үлкен-кіші, биік-аласа, артық-кем.		

III. Грамматикалық құрылымнан қалыптастыру

(сөздің сөйлеуі және түсіну).

- Сөйлем мен сөз;
- Сөйлем. Сурет бойынша сөйлем құрастыру;
- Берілген сөздерден сөйлемдер құрастыру;
- Сөйлемдегі сөздердің саппан ашақтау, сөйлемдердің графикалық модельдерін құру;
- Қарапайым сұрақтарға жауап беру, сюжетті суретке қарап мәтін құрастыру;
- Сюжетті суреттер бойынша әңгіме құрау;